

L'imprégnation argentique կոչուած գրութիւնովը, որ է ըսել նիքրար տ'առժանի միջոցով կատարուածը:

Բացառիկ ճարտարութեան, անհատական ձիրքի, երկարատեւ փորձառութեան կը կարօտին ֆրանկախտի մանրէն երեւան հանելը, անոր այլազան ձեւերուն ինքնութիւնը հաստատելը, ինչպէս նաեւ ջղային դրութեան մանուածապատ լաբիւրինթոսին մէջ ներկերու կիրարկումը և ձեռք բերուած արդիւնքներուն լուսաբանութիւնը:

Մանուէլեան այդ մարգերուն մէջ հանդիսացաւ անմրցելի րէքնիսիէն մը ու մեծատաղանդ գիտնական մը:

Իր կենացը վերջին տարիներուն, անոր մէջ երեւան եկաւ բանաստեղծն ալ, ֆրանսերէն լեզուով գրուած ոտանաւորներուն հաւաքածոն՝ Օմպլը գէ քլարթէ՝ որուն մէկ մասին մէջ հայու

սիրտն է որ կը բաբախէ, լոյս տեսաւ իր մահէն ետք, բարեկամին և արուեստակիցին՝ Տոքթ. Փ. Սեկենի յառաջաբանովը:

Օտարներու կողմէ կատարուեցաւ յետ մահու այս յարգանքը, մեզի կը մնայ շտապել, չսպասել որ ուրիշները կատարեն մեզի վիճակուած պարտականութիւնը:

Ի զուր տեղը չէ ըսուած թէ «Մի գիրք մի ազգ է». օր առաջ պէտք է Մանուէլեանի գիտական վաստակը գրքի վերածուի: Այս ձեռնարկով թէ մեր հայրենակիցին յիշատակը յարգած կ'ըլլանք, և թէ հայութեան վարկը կը բարձրացնենք:

Կը խորհինք թէ այս ազգագուտ գործը ձեռնհասօրէն կրնայ իրականացնել Փարիզի հայ բժշկական միութիւնը, որուն անմիջական տրամադրութեան տակ կը գտնուի Եր. Մանուէլեանի գիտական ժառանգութիւնը:

Տոքթ. Պ. ՄԻՍԱԲԵԱՆ

ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐՈՒ ՄԷՋ

Ամեն անգամ որ կու գամ եւ քափառիկ նոճեաց տակ,
Յոգնում մը նոր գիւ ընդհուպ կը հաւակի
նշխարէն,
Յիշատակներ իրենց նոչր քեւերն ինձի
կ'երկարեն՝
Ամեն անգամ որ կու գամ եւ քափառիկ նոճեաց տակ:

Այգարացիներ չորերուն կը դիտեմ խաղն ու ըստուներ,
Երկիրն ամբողջ հրդեհ մ'է բողբոջումի մէջ
բոյրի,
Վարդաստանին մէջ հոգիս փոքրիկ տխրակ
մ'է ծաշի,
Այգարացիներ չորերուն կը դիտեմ խաղն ու ըստուներ:

Կոչնակներուն կը լրսեմ աղապատանքն անձկագին,
Անչափելի խիւղի մէջ դուն կը ցնծաս, ո՛վ հոգիս,
Ի տես Հայոց Կղզեակին գեղեցկութեան և փառքին:

Թող փառքը ըրայ անփոփոխ յաւերժութեան պէս վերին,

Ո՛վ դուն ծովուն յեղեղուն վազքին վրայ
բարձրալիզ
Կանգնած փարոս մեր ցեղի իմացութեան և յոյսին:

ԱՐԱՄԱՅԻՍ ՍՐԱՊԵԱՆ

Ս. Ղազար, 19 Յունիս 1949

Ք Ե Տ Ա Ռ

Գետունն է մրրկոտ իմ հոգիս
Խօշ չորերով գարնանային.
Այգեւետ ձաւքուն վրայ կեանքիս
Ծիծաղկոտ դուռներ կը բացուին:
Կ'անցնիմ սրտիս ձրագը բռնած
Որ ամենքին տամ սեր և յոյս.
Ըրայ աշունը ոսկեմած
Ընծայարեր իմ մեռքերուն:
Իսկ երե կարօտ եւ մրնամ
Միկնէ մահ, Նայիրի երկրին.
Թող ամեն երգիչ իր գինին
Ընկէ բաժակով դառնահամ.
Եւ յիշէ որ բաց աչքերուն
Ձե քափանցեր մուր հողն օտար.
Եւ քե հոգիս է միշտ մրրկուն
Գարնանազայր ինչպէս Գետուն...

ԳԵՂԱՐԴԱՎԱՆՔ

Թո՛ղ քար կտրիմ, երե իրեն պէս վրձիտ
Չըլլայ հոգիս առաջօտուն ոսկերով.
Եթէ ծունկի եկած չըլլամ՝ միամիտ
Տըղու մը պէս՝ իր առաջին դիւրանքով:

Եւ կուրանամ րո՛ղ իմ աչքերու, երե
Իր սիւներուն չրտնակն հրաշքն անսահման.
Քանդակներուն ոգին խոնկէ ու վարդէ
Չըլլայանքի ըստուներին մէջ իրիկուն:

Ա՛յ ո՛ւ մէկ խօսք իմ շրթներէն երգեն,
Այս երկիւղած ուխտաւորին աղօրքին,
Երե խորհուրդը բացարձակ չըծաղի...

Իսկ երե յոյսն ողորդ սխալու համակ,
Ըրամ, վանքին հայրենաբոյր շնքին տակ,
Փոխակերպուած փոքրիկ աղբիւր մը ոսկի...

ԱՐԱՄԱՅԻՍ ԵՐԿԱԹ

Ե Ղ Ե Ր Ե Ր Գ

Փորիկն Սեղա վարդաբանին
յիշատակին:

Գիշերն ինկաւ ընկերուն վրայ,
Դուքսն է խաւար...
Ո՛ր եւ փոքրիկս, ո՛ր եւ հիմայ
Մէն ու մոլար...:

Գիշերն ինկաւ կոյր աչքի պէս
Ու ցօղ կու ըստ,
Հովը կ'երգէ ողբ մ'աղեկիզ
Դըրանս վրայ:

Կիրակի մ'էր երբոր գացիր,
Ըրայ ու ձաձան,
Ծաղկած էին կակաւներն հիւր՝
Դաշտին կանանց:

Հիմայ անձրեւ, մեզ ու մըրն,
Չորս դին սարսափ...
Շուն մը կ'ոռնայ, ու պահն է ուշ,
Կ'երբամ ըշտայ:

Ո՛վ անցորդներ որ կը շտապէր
Անձրեւ յիշած,
Տեսնէր կորսուած աղբիւրն մ'հեք
Տեղ մը յանկարծ...:

Ո՛ր դըրան դեմ գրչոյն հակած
Կը հեծեժեր,
Ո՛ր պատին տակ մին վախեցած
Ձիւ կը կանչէր...:

Աստուածամայր, գրքս սրբոյս,
Մայր եմ քեզ պէս.
Շնչոտ, այս գիշեր գրտի փոքրիկս
Իմ վրչտակից:

Աստուածամայր, դուն որ բացիր
Լիճ մ'արտասուք՝
Ի՞նչպէս կրնաս անկարեկիր
Գիտել մօր սուգ:

Ո՛վ մուր վերջու զըժոխային...
Ուռները հրձիգ՝
Այն օրն աճկպէս սասանեցին
Երկիր, երկիր...:

Անձր վայրկեան... քաղաքն ամբողջ
Խոչմապահար
Փախուտ կու տար... մեռել ու ողջ
Խաւնոռած իրար...:

Վիշապաբեւ օղանաւեր
Շանքագայր՝
Կը տեղային մահ ու աւեր
Ամբոյն ի վար...:

Աւա՛ղ, ի՞նչպէս հաւնոգութիւն արդ,
Թե սատղերուն
Գիշերն է գուցէ աղբիւր իմ վարդ
Հեռուն, հեռուն...:

Եւ կամ փոշի դարձած ամիւնն
Ա՛յ կը հանգչի
Թերթերուն վրայ ծաղիկներուն
Անբըքանքի...:

Ո՛ւ, կը նիւնեմ, մղձաւանջ է,
Կ'անցնի շուտով
Կրնամ քաղել յոյս միւր
Խոր խաւարով: